

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ**

Μεταπτυχιακό Colloquium
του ΠΜΣ Νεοελληνικής Φιλολογίας
του Τμήματος Φιλολογίας
Ακαδ. έτος 2021-22

Τρίτη 5 Απριλίου 2022, στις 19:00

Σύνδεσμος zoom: <https://authgr.zoom.us/j/99172105809>

Ομιλήτρια:

Μαρία Καραϊσκού

Επίκουρη καθηγήτρια
Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης
του Πανεπιστημίου Κρήτης

**Αυτοαναφορικότητα και μυθοπλασία στην πρώιμη
διηγηματογραφία του Γρηγορίου Ξενόπουλου**

Ο Γρηγόριος Ξενόπουλος συχνά στρέφεται στην απεικόνιση του προσώπου του λογίου ή του καλλιτέχνη σε διηγήματα που ανήκουν στην αρχή του συγγραφικού του σταδίου (1885-1895). Παρόλο που στα κείμενα αυτά γίνεται μια ευρύτερη αναφορά σε διάφορες μορφές τέχνης, γρήγορα καθίσταται εμφανές πως τα αισθητικά ζητήματα που τίγονται άπτονται άμεσα της τέχνης που απασχολεί τον ίδιο, της λογοτεχνίας δηλαδή και, ειδικότερα, του πεζού λόγου. Η ανακοίνωση θα επικεντρωθεί σε συγκεκριμένα διηγήματα –αθησαύριστα μέχρι σήμερα– που θέτουν στο επίκεντρό τους την ενασχόληση με τη διηγηματογραφία, εντάσσοντας, έτσι, στον μυθοπλαστικό τους καμβά θεωρητικούς προβληματισμούς αναφορικά με το πώς γράφεται ένα διήγημα, ποια είναι η κατάλληλη θεματολογία του, ποια τα ειδολογικά χαρακτηριστικά του ή και τα στοιχεία που δανείζεται από άλλες τέχνες. Παράλληλα, εντοπίζει κανείς στα «υβριδικά» αυτά κείμενα, που διαπλέκουν τη διηγηματογραφική θεωρία με τη διηγηματογραφική πράξη, ψηφίδες κριτικού λόγου που έχουν να κάνουν με καιρίους προβληματισμούς του Ξενόπουλου γύρω στα 1890, όπως είναι οι αρχές της «πραγματικής σχολής» και η εφαρμογή τους στη νεοελληνική πεζογραφία ή ο συρμός της ηθογραφίας και οι δρόμοι που έχει διανοίξει για το ελληνικό διήγημα. Η ανακοίνωση αποσκοπεί να καταδείξει τον διάλογο που ανοίγουν τα διηγήματα αυτά με τα αμιγώς κριτικά κείμενα του Ξενόπουλου της ίδιας περιόδου, τη σχέση τους με τη θεωρία περί διηγήματος του E. A. Poe και με το αισθητικό ρεύμα του νατουραλισμού του Zola αλλά και την οφειλή τους στον τρόπο γραφής Ελλήνων ομότεχνων του Ξενόπουλου, όπως ο Εμμ. Ροΐδης. Μέσα από αυτά αναδύονται όψεις της πνευματικής φυσιολογίας του ζακυνθινού συγγραφέα που τον ακολουθούν σε όλη τη διάρκεια της συγγραφικής του πορείας, όπως η ευρυμάθειά του, η πρόθεσή του να συμμετάσχει με ενεργό και πρωτότυπο τρόπο στη λογοτεχνική προβληματική του καιρού του αλλά και το σατιρικό του πνεύμα.